

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
КРЫМ-САРАЙСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
БАВЛИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БАУЛЫ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КЫРЫМ-САРАЙ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

17.11.2023

Кырым-Сарай авыл

№41

Нигезләмәне раслау турында
жирләү эшен оештыру турында
Кырым-Сарай авыл жирлегендә
Баулы муниципаль районы

Россия Федерациясе Президентының «үлгәннәрне жирләү буенча хезмәтләр күрсәтүгә гражданнарның хокуклары гарантияләре турында» 1996 елның 29 июнендәге 1001 номерлы Указына, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы федераль законнарга, «жирләү һәм жирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы федераль законнарга ярашлы рәвештә, Кырым-Сарай авыл жирлеге башкарма комитеты Баулы муниципаль районы:

1. Баулы муниципаль районының Кырым-Сарай авыл жирлегендә жирләү эшен оештыру турында кушымта нигезләмәсен расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (<http://www.pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы сайтында (<http://www.bavly.tatarstan.ru>).
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Д. Ә. Шакиржанов

Кушымта
карар өчен
Башкарма комитет
Кырым-Сарай авыл жирлегенде
Баулы муниципаль районы
2023 елның 17 ноябренадәге 41 нче номерлы

Эш

Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлегенде жирләү эшен
оештыру турында

Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлегенде жирләү эшен
оештыру турында әлегә нигезләмә (алга таба - Положение) Россия Федерациясе
Президентының 1996 елның 29 июнендәге 1001 номерлы «үлгәннәрне жирләү
буенча хезмәтләр күрсәтүгә гражданнарның хокуклары гарантияләре турында»
гы Указына, «жирләү һәм жирләү эше турында» гы 12.01.1996 ел, 06.10.2003 ел,
№ 131-ФЗ «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми
принциплары турында» гы Федераль законнарга, башка норматив хокукый
жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге актлар, СанПин 2.1.3684-21, РФ баш
дәүләт санитар табибының 28.01.2021 по 3 карары белән расланган.

1 нче бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 нче маддә. Бу положениедә кулланыла торган төп төшенчәләр һәм
билгеләмәләр

Бу положениедә түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы жирле
үзидарәнең вәкаләтле органы яки жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә вәкаләтләр
бирелгән жирле үзидарә органының вәкаләтле вазифалы кешесе;

жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт муниципаль
берәмлекләренә жирле үзидарә органнары тарафыннан түләүсез нигездә
жирләү буенча хезмәтләренә гарантияле исемлеген күрсәтү максатларында
төзелә торган оешма;

- жирләү буенча хезмәтләренә гарантияле исемлеге жирләү вакытында
дәүләт гарантияләрен тәмин итү максатларында жирләү эше мәсьәләләре

буенча махсулаштырылган хезмэт тарафыннан түләүсез нигездә күрсәтелә торган хезмәтләрнең минималь исемлеге;

жирләү зонасы зират территориясенең төп функциональ өлеше, анда жирләү, шул исәптән көл белән урналар күмү башкарыла.

жирләү урыннары зиратның жирләү зонасында жирләү өчен бирелә торган жир участкалары;

кабер өстенә куелган корылмалар (кабер ташлары) күмелгән урыннарда урнаштырыла торган истәлекле Корылмалар;

ялгыз жирләүләр жәмәгать зиратлары территориясендә үлгәннәрне (үлгәннәрне) (алга таба үлгәннәрне), тормыш иптәше, якин туганнары, башка туганнары яки үлгән кешенең законлы вәкиле булмаган, шулай ук шәхесләре Эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән үлгәннәрне жирләү өчен бирелә торган жирләү урыннары;

туганлык каберлекләре үлгән кешене шул ук жир участогында үлгән тормыш иптәшен яки якин туганын жирләүне гарантияләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә түләүсез нигездә бирелә торган жирләү урыннары; гаилә (туганлык) каберлекләре өч һәм аннан да күбрәк үлгән якин туганнарны, башка туганнарны жирләү өчен жәмәгать зиратларында түләүле нигездә (туганлык жирләү урынын исәпкә алып) бирелә торган жирләү урыннары;

гаилә әгъзалары туганлык (үзлек) белән бәйлә, бергә яшәүче һәм уртақ хужалык алып баручы кешеләр;

ирекле жирләү өчен ябык зиратлар жирләү урыннары бирү өчен буш жир участкалары булмаган зиратлар;

санитар-күзәтү зонасы жирләү урыннарын торақ төзелешләрдән, Ландшафт-реакция зонасыннан, ял зонасыннан һәм башка объектлардан аерып торучы зона, чикләрене махсус мәгълүмати билгеләр белән мәжбүри билгеләү;

жирләү үлгән кешене билгеләнгән тәртиптә бирелгән жирләү урынында жирләү, анда элек үлгән туганнарны жирләгәннәр.

2 нче бүлек. Жирләүне гамәлгә ашыру гарантияләре

2 нче маддә. Жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеге

1. Иренә, якин туганнарына, башка туганнарына, үлгән кешенең законлы вәкиленә яки жирләү бурычын үз өстенә алган башка кешегә (алга таба үлгән кешене жирләү бурычын үз өстенә алган кеше) жирләү буенча түбәндәге хезмәтләр исемлеген түләүсез күрсәтү гарантияләнә:

1) жирләү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү (каберлек хужасының таныклығын һәм номерын бирү);

2) жирләү өчен кирәкле табут һәм башка әйберләрне (х/б тукуыма, такталар, кер комплекты, х/б тукуыма белән капланган табут) бирү һәм китерү; тормыш иптәше, якин туганнары, башка туганнары яки үлгән кешенең законлы вәкиле булмаган тән киеме;

3) үлгән кешенең гәүдәсен (жәсәден) зиратка (крематорийга) ташу, ритуаль билгеләнештәге әйберләрне китерү буенча транспорт хезмәтләре күрсәтү;

4) жирләү (кабер казу һәм кул белән күмү, кремацияләү һәм аннан соң көл урнасы бирү);

5) каберлекләр китабын алып бару.

2. Жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеген түләүсез нигездә жирләү эшенең махсулаштырылган хезмәте, юридик һәм физик затлар күрсәтә һәм гариза характерында.

Бу максатларда түбәндәге документлар бирелә:

түләүсез нигездә жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеген күрсәтү турында ирекле формада гариза;

үлем турында медицина таныклығы.

3. Әгәр дә үлгән кешене жирләү бурычын үз өстенә алган кеше жирләү өчен социаль пособие түләү өчен ЗАГС органнарында үлем турында таныклыкны үзе рәсмиләштергән булса, пособие түләү буенча вәкаләтле органга түбәндәге документларны тапшыра::

үлем таныклығының күчермәсе, аны тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән;

үлем турында белешмә.

4. Иренә, якин туганнарына, башка туганнарына, законлы вәкиленә яки үлгән кешене күмү бурычын үз өстенә алган башка кешегә күрсәтелә торган жирләү хезмәтләренәң сыйфаты түбәндәге таләпләргә туры киләргә тиеш::

жирләү өчен кирәкле документларны (үлем турында медицина таныклығы, ЗАГС бүлгегә тарафыннан бирелгән үлем турында таныклык) тиешле органнарға мөрәжәгать иткәннән соң бер тәүлек эчендә рәсмиләштерү; жирләүне оештыру һәм үткәрү өчен заказ кабул итүне гамәлгә ашыру, шул исәптән үлгән кешенәң гәүдәсә нинди мортта (йортта) урнашканлығын, жирләү датасын һәм вакытын, матәм процессиясә маршрутын, киём күләмен, мәрхүмнәң үсешен, автокатафалка хезмәтләренә заказны рәсмиләштерүне үз эченә ала;

тыштан һәм эчтән тукыма белән бизәлгән агач табут бирү;

күмү өчен кирәкле әйберләр бирү;

каберне һәм кирәкле кирәк-яракларны бер адреска, шул исәптән йөкләү-бушату эшләренә китерү;

тәнне табутка салу;

гәүдәне кабергә зиратка һәм аннан соң жирләү урынына алып бару;

каберне казу өчен жирләү урынын билгеләүне, кышкы вакытта жирләү урынын кардан чистартуны, каберне кул белән казуны, төбен чистартуны, кабер диварларын кул белән чистартуны үз эченә алган кабер җайланмасы (шул исәптән көл белән урнаны күмү өчен);

каберне автокатафалктан алып чыгып, күмү урынына алып баруны, матәм йоласын үткәрүне көтүне, табут капкачын ябуны, табутны кабергә төшерүне (жәсәд урнасын төшерү), каберне туфрак белән күмүне, кабер өстенә калкулык төзүне үз эченә алган жирләү;

каберенә ритуаль теркәү билгесә кую һәм бирү (жирләнгән кешенәң фамилиясә, базы, әтисенәң исемә, туган көнә һәм үлгән көнә).

5. Дин буенча гражданнырны жирләү белән бәйлә ритуаль хезмәтләренәң һәм жирләү йоласы әйберләренәң сыйфаты санитар нормаларға һәм кагыйдәләргә, техник шартларға һәм башка хокукый актларға туры киләргә тиеш, алар гамәлдәге законнарға ярашлы рәвештә ритуаль хезмәтләр күрсәтү

өлкәсендә хезмәт күрсәтүләргә һәм продукциягә мәжбүри таләпләр билгели, шулай ук теләкләрне исәпкә алып, дин кагыйдәләренә һәм тәртипләренә туры килергә тиеш туганнары.

6. Жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләрнең бәясе, әлеге статьяның 1 өлешендәге 1 пунктта күрсәтелгәннәрдән тыш, жирле үзидарә органы тарафыннан Россия Федерациясе Пенсия һәм социаль иминият фонды клиент хезмәте белән килешү буенча (бүлек хокукларында) билгеләнә.

7. Жирләү буенча гарантияләнгән хезмәтләр исемлеге нигезендә күрсәтелә торган 5 пунктта күрсәтелгән хезмәтләр бәясе күләме, инфляция (куллану бәяләре) дәрәжәсен исәпкә алып, тиешле финанс елына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә ел саен индексацияләнергә тиеш.

8. Россия Федерациясе Пенсия фонды бюджеты, федераль бюджет, Россия Федерациясе Социаль иминият фонды, Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына вакытлыча эшкә сәләтсезлек очрагында һәм ана булу сәбәпле мәжбүри социаль иминиятләштерелмәгән үлгән пенсионерларны жирләүгә гарантияләнгән хезмәтләр исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләр бәясе буенча жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәткә компенсацияләү тәртибе һәм күләме үлем көне өчен; мәшгульлек хезмәте органнары тәкъдиме буенча пенсияләрен вакытыннан алда рәсмиләштергән (пенсионерның үлеме тиешле пенсия алу хокукына ия булган яшькә кадәр вакытыннан алда пенсия алган очракта) пенсионерларның үлеме көненә мәжбүри социаль иминиятләштерелмәгән һәм ана булу сәбәпле үлгәннәрне жирләүгә; вакытлыча эшкә яраксызлык очрагында һәм үлем көнендә ана булу сәбәпле мәжбүри социаль иминиятләштерелергә тиешле үлгән гражданны һәм вакытлыча эшкә яраксызлык очрагында мәжбүри социаль иминиятләштерелергә тиешле һәм әлеге гаилә әгъзаларының үлгән көнендә ана булу сәбәпле үлгән балигы булмаган гражданның гаилә әгъзаларын жирләүгә; әгәр үлгән кеше вакытлыча эшкә сәләтсезлек очрагында һәм ана булу сәбәпле мәжбүри социаль иминиятләштерелмәгән һәм пенсионер

булмаган очракта, шулай ук 154 көн йөклелек тәмамланганнан соң үле бала туган очракта, Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән срокларда башкарыла.

9. Жирләү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү урыннарында урнаштыру, Нурлат шәһәре территориясендә урнашкан жирләү эше мәсьәләләре буенча махсушлаштырылган хезмәт турында мәгълүмат (адреслар һәм телефоннар белән), жирләү буенча түләүсез нигездә күрсәтелә торган хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге турында (хезмәтләрнең һәрберсенең бәясен күрсәтеп), хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеген күрсәтү өчен кирәкле документлар исемлеге турында түләүсез нигез, шулай ук жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә вәкаләтле башкарма орган турында мәгълүмат (адреслар һәм телефоннар күрсәтелгән) сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм ЗАГС органнары тарафыннан башкарыла.

3 нче маддә. Үлгәннәрне, тормыш иптәше, якин туганнары, башка туганнары яки үлгән кешенең законлы вәкиле булмаган, шулай ук шәхесләре

билгеләнмәгән үлгәннәрне жирләү гарантияләре

1. Үлгәннәрне жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән Исемлеге, тормыш иптәше, якин туганнары, башка туганнары яки үлгән кешенең законлы вәкиле булмаган яки алар белән жирләү мөмкин булмаган очракта, шулай ук жирләү бурычын үз өстенә алган һәм шәхесләре билгеләнмәгән үлгәннәрне жирләү буенча хезмәтләр исемлеге:

- 1) жирләү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү,
- 2) тән киеме,
- 3) табутны бирү һәм китерү,
- 4) үлгән кешенең гәүдәсен зиратка алып бару,
- 5) жирләү: жирләү өчен кабер казу һәм жирләү буенча хезмәтләр комплексы күрсәтү,
- 6) жирләү ритуаль теркәү билгесен урнаштыру.

2. Тугансыз, таләп ителмәгән һәм танылмаган үлгәннәрне жирләү буенча хезмәтләр жирләү эше мәсьәләләре буенча махсушлаштырылган хезмәтләр тарафыннан түләүсез нигездә күрсәтелә.

3. Тугансыз, таләп ителмәгән һәм танылмаган үлгәннәрне жирләү буенча хезмәтләрнең бәясе әлегә Положениенң 2 статьясының 7 пунктына ярашлы билгеләнә.

4. Билгесез үлгәннәрне жирләү хокук саклау органнары ризалыгы белән билгеләнгән срокларда башкарыла.

4 нче маддә. Жирләү өчен социаль пособие

1. Әгәр жирләү үлгән кешене жирләү бурычын үз өстенә алган кешеләр акчасына башкарылса, әлегә кешеләргә жирләү өчен Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән күләмдә социаль пособие түләнә.

2. Жирләүгә яки бер тапкыр бирелә торган матди ярдәмгә социаль пособие билгеләү һәм түләү тәртибе Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә.

Өченче бүлек. Жирләү эшенең нигезләре

5 нче маддә. Жирләү һәм жирләү эшендә кулланыла торган милек

1. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә кулланыла торган милеккә ия булу, файдалану һәм аның белән идарә итү Россия Федерациясе законнары һәм муниципаль хокукый актлар нигезендә башкарыла.

2. Зиратлар урнашкан жир участкалары жир законнары нигезендә даими (сроксыз) файдалануга бирелә.

6 нчы маддә. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы

1. Кырым-Сарай авыл жирлегендә жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы булып Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге башкарма комитеты тора.

2. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы карамагына түбәндәгеләр керә::

1) ритуаль хезмәтләр оештыру һәм жирләү урыннарын тоту;

2) жирләү урыннарын булдыру һәм оештыру, зиратны ябу, булган жирләү урыннарын (табигать афәтләре куркынычы булганда) торак пункт территориясендә күчерү турында Карар кабул итү;

3) жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә муниципаль программаларны кабул итү һәм гамәлгә ашыру;

4) жирләү урыннарын закон һәм әлеге Нигезләмәгә ярашлы урнаштыру өчен жир участкалары бирү;

5) санитар һәм экологик таләпләрне бозган очракта жирләү урынында эшчәнлекне туктату яки туктату, рөхсәт ителгән бозуларны бетерү буенча чаралар күрү;

6) жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлегә буенча күрсәтелә торган хезмәтләргә бәяләрне (тарифларны) раслау;

7) жирләү урыннарының зурлыгын билгеләү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

8) зиратларны тоту һәм аларга бару кагыйдәләрен билгеләү;

9) гаилә (туганлык) каберлекләре реестрын формалаштыру һәм алып бару, муниципаль зиратларда гаилә (туганлык) жирләү өчен урын бирү яки бирүдән баш тарту турында Карар кабул итү;

10) жирле үзидарә органы карамагындагы зиратлар территориясендә башкарылган барлык төр каберлекләрне исәпкә алу, шулай ук аларны инвентаризацияләү;

11) гамәлдәге законнарда каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

3. Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлегә башкарма комитеты жирләү эше мәсьәләләре буенча махсушлаштырылган хезмәт булдыра, аңа жирләү буенча бурычлар йөкли.

7 нче маддә. Жирләү эше мәсьәләләре буенча махсушлаштырылган хезмәт

Жирләү эше мәсьәләләре буенча махсушлаштырылган хезмәткә:

1) гарантияләнгән жирләү хезмәтләре исемлегә буенча күрсәтелә торган хезмәтләр күрсәтү;

2) үлгәннәрне, тормыш иптәше, якин туганнары, башка туганнары яки үлгән кешенең законлы вәкиле булмаган, шулай ук кирәкмәгән һәм билгесез үлгәннәрне жирләү буенча хезмәтләр күрсәтү.

8 нче маддә. Жирләү буенча хезмәтләр

Әлеге Нигезләмә максатларында жирләү буенча хезмәтләргә жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлегендә каралган хезмәтләр керә.

9 нчы маддә. Үлгәннәрне моргка алып бару белән бәйлә төп сораулар

1. Үлгәннәрне моргка, шул исәптән йөкләү-бушату эшләрән, медицина учреждениеләрәннән әлеге медицина учреждениеләре акчалары хисабына ташу башкарыла.

2. Суд-медицина экспертизасы (тикшеренү) һәм патологик-анатомик ачу (медицина учреждениеләрәндә үлгәннәрдән тыш) үткәрү өчен, тормыш иптәше, якын туганнары, башка туганнары булмаган үлгәннәрне яки үлгән кешенең законлы вәкилен тапкан яки булган урыннардан, йөк төяү-бушату эшләрән кертеп, моргка транспортлау Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлегә бюджеты акчалары хисабына башкарыла районның юридик затлары яки шәхси эшмәкәрләре, Россия Федерациясе законнары нигезендә әлеге төр хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контракт (киләшү) төзегәннәр.

3. Әлеге статьяның 1 һәм 2 пунктларында каралмаган очракларда, үлгәннәрне юридик затлар яки шәхси эшмәкәрләр үлгән кешене (яки башка кызыксынган затларны) жирләү бурычын үз өстенә алган зат акчалары хисабына ташый.

4 нче бүлек. Жирләү урыннары

10 нчы маддә. Зират

1. Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан барлык зиратларны жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы үзе билгеләгән тәртиптә исәпкә ала.

2. Ирекле күмү өчен ябык зиратларда, санитар-эпидемиологик кагыйдәләрне һәм нормаларны (алга таба - санитар кагыйдәләрне) үтәп, бары тик туганнар, гаилә (туган), жирле үзидарә органының зиратны ирекле күмү өчен ябу турындагы хокукый акты көченә кергәнче бирелгән мактаулы жирләүләр территориясендә генә жирләнә.

3. Зиратлар территориясендә аларның максатчан билгеләнеше белән туры килмәгән нинди дә булса эшкуарлык эшчәнлегә тыела.

11 нче маддә. Зиратларны тоту һәм карау кагыйдәләре

1. Жирле үзидарэ органы карамагындагы зиратларны тоту һәм аларга бару кагыйдэләре жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан билгеләнә.

2. Зират территориясендә Россия Федерациясенәң Юл хәрәкәте иминлеге турындагы законнарын үтәп, транспорт чаралары өчен бушлай тукталыш каралырга тиеш.

3. Чәчәкләр, жирләү урыннарын төзекләндерү өчен материаллар белән сәүдә итү бары тик жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан үз компетенциясе чикләрендә жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә билгеләнгән урыннарда гына башкарыла.

5 нче бүлек. Жирләү урыннары

12 нче маддә. Жирләү урыннары һәм аларның төрләре

1. Бу хәл максатларында жирләү урыннары түбәндәге төрләргә бүленә: ялгыз, тугандаш, гаилә (туган), мактаулы.

Жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы жирле үзидарэ органы карамагындагы зиратлар территориясендә ясалган барлык каберлекләрне исәпкә ала, шулай ук аларны өч елга бер тапкырдан да сирәгрәк инвентаризацияли.

2. Жәмәгать зиратлары территориясендә хәрби каберлекләр (хәрби участоклар) һәм бер диндә үлгәннәрне жирләү өчен аерым жир участоклары (зоналар) каралырга мөмкин.

3. Жәмәгать зиратлары территориясендә, халыкның радиацион куркынычсызлыгы өлкәсендә Россия Федерациясенәң санитар кагыйдәләрен һәм законнарын үтәп, югары радиоактив фонлы үлгәннәрне жирләү өчен аерым жир участоклары (зоналары) каралырга мөмкин.

4. Зиратлар территориясендә ясалган каберлекләрне инвентаризацияләү тәртибен жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы Россия Федерациясе законнары таләпләрен һәм әлеге Нигезләмәне үтәп билгели.

5. Россия Федерациясе законнары һәм әлеге Положение нигезендә бирелгән жирләү урыннары мәжбүри рәвештә, шул исәптән күрсәтелгән

уриннарда төзек булмаган (ташландык) каберләр булганда да, тартып алынырга тиеш түгел.

6. Жирләү урыннары зиратның билгеләнгән планлаштыруына ярашлы бирелә. Рәттәге күрше участоклар арасындагы ара 0,5 м-дан ким булмаска тиеш, рәтләр арасындагы ара -0,75 М.

7. Зиратның билгеләнгән планлаштыруын бозып, шул исәптән күмү урыннары арасында, юл кырыенда һәм санитар-күзәтү зонасы чикләрендә жирләүләр төзү рөхсәт ителми.

13 нче маддә. Ялгыз күмүләр

1. Ялгыз жирләү урыннары жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәтнең ялгыз жирләү өчен урын бирү турында гариза белән мөрәжәгать иткән көнендә түләүсез нигездә бирелә. Гаризага үлем турында таныклык күчәрмәсе кушыла (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән). Әгәр ялгыз жирләү урыннары шәхесләре билгеләнмәгән үлгәннәрне жирләү өчен бирелә икән, гаризага өстәмә рәвештә эчке эшләр органнарының күрсәтелгән үлгәннәрне жирләүгә ризалыгын раслаучы документның күчәрмәсе кушыла (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән).

2. Ялгыз күмү өчен аның зурлыгы 5 кв.м (2,5 м * 2,0 м) дан артмаска тиеш.

Бер урында бер дәрәжәдә жирләүләр саны 1.

3. Жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан ялгыз жирләү өчен урыннар бирелгәндә, әлегә статьяның 4 өлешендә билгеләнгән очраклардан тыш, ялгыз жирләү турында таныклык бирелми.

4. Якын туганнар, башка туганнар барлыкка килгән очракта, аларның язма мөрәжәгәте һәм туганлык мөнәсәбәтләрен раслаучы документлар нигезендә, жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан жирләү турында таныклык бирелә, аннан соң туганны санитар кагыйдәләренә үтәп, әлегә кабергә күмү мөмкинлегенә бирелә.

14 нче маддә. Туганлык каберлегенә

1. Туган жирләү урыннары жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан үлгән кешене, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәтне яки башка хужалык субъектын жирләү бурычын үз өстенә алган кеше туган жирләү өчен урын бирү турында гариза белән мөрәжәгать иткән көнне түләүсез нигездә бирелә.

Гаризага үлем турында таныклык күчермәсе кушыла (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән), тузанлы урнаны күмгәндә гаризага өстәмә рәвештә кремация турында белешмә күчермәсе кушыла (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән).

2. Туган каберлекнең зурлыгы 10 кв.м. (2,5 м*4м) дан артмаска тиеш.

Бер урында бер дәрәжәдә жирләүләр саны 2.

3. Туган жирләү өчен урын биргәндә жирле үзидарә органнары тарафыннан жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә туган жирләү турында таныклык бирелә.

15 нче маддә. Гаилә (туганлык) каберлекләре

1. Гаилә (туганлык) каберлекләрен булдыру өчен урыннар хәзерге һәм киләчәк каберлекләр өчен бирелә.

2. Зират территориясендәге гаилә (туганлык) күмү зонасының мәйданы зират күмү зонасының гомуми мәйданының 1/3 өлешеннән артмаска тиеш.

3. Жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы жирле үзидарә органы карамагындагы зиратлар территориясендә гаилә (туганлык) жирләү өчен урын бирү яки бирүдән баш тарту турында Карар кабул итә, гаилә (туганлык) жирләүләр реестрын төзи һәм алып бара.

4. Гаилә (туганлык) жирләү өчен урын бирү мәсьәләсен хәл итү өчен жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органына түбәндәге документлар тапшырыла:

1) гаилә (туганлык) каберлеген булдыру өчен урын бирү турында гариза;

2) гариза бирүченең шәхесен раслаучы паспортның яки башка документның күчермәсе, тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән;

3) ике һәм аннан да күбрәк якин туганнары (башка туганнары) булуын раслаучы документларның күчермәләре, тикшерү өчен төп нөсхәләре кушылган.

Әлеге положениедә каралмаган башка документлар бирүне таләп итү рөхсәт ителми.

Барлык тапшырылган документлар исемлек буенча кабул ителә, аның күчермәсе гариза бирүчегә әлеге статьяда күрсәтелгән документларны тапшырган көнне, аларны кабул итү датасы турында билге белән тапшырыла.

Жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы бирелгән документларны исәпкә алуны һәм саклауны тәмин итә.

6. Әгәр гаилә (туганлык) жирләү өчен урын киләчәк жирләү өчен бирелә икән, гаилә (туганлык) жирләү өчен урын бирү яки аны тапшырудан баш тарту турында карар барлык кирәкле документлар белән гариза алган көннән алып ундүрт календарь көннән артмаган вакытта кабул ителә.

Әгәр жирләү хәзерге вакытта гамәлгә ашырылырга тиеш булса, гаилә (туганлык) жирләү өчен урын бирү яки аны бирүдән баш тарту турында карар гариза бирүче тарафыннан жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарә вәкаләтле органына (жирләү көненә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча) үлем турында медицина таныклығы яки ЗАГС органнары тарафыннан бирелә торган үлем турында таныклык, шулай ук әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән документлар бирелгән көнне кабул ителә.

7. Гаилә (туганлык) жирләү урыны 12 кв.м. дан артмаска тиеш (туганлык жирләү өчен бушлай урынны исәпкә алып).

8. Гаилә (туганлык) жирләү турында таныклыкта: гаилә (туганлык) жирләү өчен урын бирелгән зиратның исеме; гаилә (туганлык) жирләү күләме, аның зиратта урнашкан урыны (квартал, сектор, участок номеры); гаилә (туганлык) жирләү теркәлгән кешенең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме, шулай ук закон нигезендә башка мәгълүматлар күрсәтелә.

Гаилә (туганлык) жирләү өчен бирелгән урын турында мәгълүмат жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан

гаилә (туганлык) жирләүләр реестрына аны тапшырганнан соң өч эш көне дәвамьнда кертелә.

16 нчы маддә. Мактаулы жирләүләр

1. Жәмәгать зиратлары территориясендә Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Баулы муниципаль районы, Кырым-Сарай авыл жирлегә алдында хезмәтләре булган үлгән гражданныр истәлеген мөңгеләштерү максатларында жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы карары нигезендә мактаулы жирләү өчен аерым жир участкалары (зоналары) каралырга мөмкин.

2. Мактаулы жирләүләр - жирләү урыннары (кагыйдә буларак, зиратның төп аллеясы буйлап урнашкан, уңайлы алымнары һәм яхшы күзәтүе булган) жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан кызыксынган затлар яки оешмаларның үтенече буенча, Үлгән кешенең Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Баулы муниципаль районы, Кырым алдындагы тиешле хезмәтләрен раслаганда һәм раслаганда түләүсез нигездә бирелә-Сарай авыл жирлегә һәм үлгән кешенең башка ихтияры булмаганда яки аның ире, якын туганнары ихтияры булмаганда, үлгән кешенең башка туганнары яки законлы вәкиле.

3. Почетлы жирләүләр өчен урынның зурлығы 6 кв. м. мәйданлы участок.

4. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан мактаулы жирләү өчен урын бирелгәндә, мактаулы жирләү турында таныклык бирелә.

17 нче маддә. Жирләү

1. Туган, гаилә (туган), мактаулы жирләүләр урынында жирләү өчен түбәндәге документлар бирелә:

- 1) күмү турында гариза;
- 2) тиешле күмү турында таныклык;
- 3) гариза бирүченең шәхесен раслаучы паспорт яки башка документ;
- 4) жирләү урыны теркәлгән кешенең (гариза бирүче әлегә жирләү урыны теркәлгән кеше булмаган очракта) нотариаль рәвештә расланган ризалыгы;
- 5) үлем таныклығының күчермәсе, аның төп нөсхәсе белән чагыштыру өчен.

Гариза бирүчедә күрсәтелгән документларның күчермәләре булмаган очракта, аларны жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнен вәкаләтле органы хезмәткәрләре аның компетенциясенә ярашлы рәвештә эзерли.

Әлеге положениедә каралмаган башка документларны тәкъдим итүне таләп итәргә ярамый.

18 нче маддә. Каберләрне теркәү (яңадан теркәү)

1. Жирле үзидарә органы карамагындагы зират территориясендә ясалган һәр каберлек жирле үзидарәненң жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан каберлекләрне теркәү Китабында теркәлә. Каберне теркәү турында язма кабер турында таныклыкка кертелә.

Каберләрне теркәү Китабында жирләүләрне теркәү һәм күмүләр турында таныклык бирү өчен түләүләр алынмый.

2. Жирләүләрне теркәү китаплары һәм жирләү турында таныклыктар үрнәкләре жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә вәкаләтле орган тарафыннан раслана.

Каберләрне теркәү китапларын алып бару тәртибен жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә вәкаләтле орган билгели.

Каберләрне теркәү китапларын саклауны Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге башкарма комитеты тикшерә.

3. Каберләрне теркәү китаплары катгый хисап документлары булып тора һәм даими саклау эшләренә карый.

Күрсәтелгән китаплар жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнен вәкаләтле органы тарафыннан муниципаль архивка Күмү һәм жирләү эше өлкәсендә вәкаләтле орган билгеләгән тәртиптә даими саклауга тапшырыла.

4. Жирләүне башка кешеләргә яңадан теркәү гариза характерында һәм жирле үзидарәненң жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан мөрәжәгать көнендә гариза нигезендә яңадан теркәү сәбәпләрен күрсәтеп башкарыла.

Гаилә (туганлык) каберлекләренә карата яңадан теркәү якын һәм башка туганнарга, ә андыйлар булмаганда башка кешеләргә башкарыла.

5. Жирлүүләрне янадан теркәү вакытында жирле үзидарәнең вәкаләтле органы жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирлүүләрне теркәү китабына һәм жирләү турында таныклыкка тиешле үзгәрешләр кертә.

Каберләрне теркәү китабына һәм күмү турында таныклыкка үзгәрешләр кертү өчен түләү алынмый.

6. Гаилә (туганлык) каберлекләрен янадан теркәү турында мәгълүмат жирле үзидарәнең Күмү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан гаилә (туганлык) каберлекләре реестрына янадан теркәү үткәрелгән көннән алып өч эш көне дәвамында кертелә.

19 нчы маддә. Кабер өстенә куелган корылмалар(кабер ташлары), аларны
теркәү

1. Жирле үзидарәнең жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы кабер өстенә куелган корылмаларның (кабер ташларының) биекlege буенча чикләүләр билгеләргә хокуклы.

Кабер өстенә куелган корылмалар (кабер ташлары) биекlege белән генә билгеләнә:

һәйкәлләр 2 м дан артмый;

стеналар 1,2 м дан югары түгел.

2. Һәр кабер өстенә куелган корылманы (кабер өстенә куелган корылманы) урнаштыру һәм алыштыруны жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы теркәп бара, бу хакта кабер өстенә куелган корылмаларны (кабер өстенә куелган корылмаларны) теркәү Китабында һәм жирләү турында таныклыкта тиешле язма ясала.

Кабер өстенә куелган корылмаларны (кабер ташларын) теркәү һәм алыштыру өчен түләү кабер өстенә куелган корылмаларны (кабер ташларын) теркәү Китабында һәм күмү турында таныклыкка тиешле язма кертү башкарылмый.

3. Кабер өстенә куелган корылмаларны (кабер ташларын) урнаштыру һәм алыштыруны жирләү урыны теркәлгән кеше яки аның вәкиле паспортны яки шәхесне раслаучы башка документны, жирләү турында таныклыкны, шулай ук

кабер өстенә куелган корылманы (кабер ташларын) эзерләү (сатып алу) турында документны күрсәткәндә теркәү башкарыла.

4. Кабер өстенә куелган корылмаларны (кабер ташларын) теркәү китаплары катгый хисап документлары булып тора һәм жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәненң вәкаләтле органында даими сакланырга тиеш.

5. Кабер өстенә корылмаларны (кабер ташларын) теркәү китабы үрнәге, аны даими саклау өчен алып бару һәм эзерләү тәртибе жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирләүнең вәкаләтле органы тарафыннан билгеләнә.

20 нче маддә. Зиратларны тотуга санитар һәм экологик таләпләр

1. Зиратларда эшчәнлек санитар һәм экологик таләпләргә һәм жирләү урыннарын тоту кагыйдәләренә ярашлы рәвештә башкарыла.

2. Жирләү урыннарының торышына санитар-эпидемиологик күзәтчелек һәм экологик контроль Татарстан Республикасы буенча Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлегенә өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт Идарәсе тарафыннан башкарыла.

3. Жирләү урынын тотуга санитар һәм экологик таләпләрне бозган очракта, жирләү урынында эшчәнлекне туктатырга яки туктатырга һәм жирләү урынының әйләнә-тирә мохиткә һәм кеше сәламәтлегенә тискәре йогынтысын бетерү һәм бетерү, шулай ук яңа жирләү урыны булдыру буенча чаралар күрергә тиеш.

4. Жирләгәндә кулланыла торган әйберләр һәм матдәләр (каберләр, урналар, венюклар, бальзамирующие матдәләр) санитар-эпидемиологик таләпләргә һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге таләпләргә туры килергә тиеш.

6 нчы бүлек. Соңгы нигезләмәләр

21 нче маддә. Тәртип бозу өчен җаваплылык

1. Әлеге Нигезләмәне бозган кешеләр гамәлдәге закон нигезендә җаваплы.